

В економічній літературі зустрічаються і інші погляди на сучасну парадигму. В деяких джерелах її називають «Нова парадигма менеджменту» або «Парадигма XXI століття».

Нова парадигма менеджменту – необхідно орієнтуватися на зміни ринку і при цьому раціоналізація виробництва стає другорядною задачею.

До основних напрямів нової парадигми можна віднести:

Головним джерелом доданої вартості є люди, які наділені глибокими знаннями і умовами для їх реалізації.

З одного боку орієнтація на якість та прагнення задовольнити потреби споживачів, а з іншого боку, відмова від прагнення збільшити обсяг виробленої продукції.

Миттєва реакція на зміни у зовнішньому середовищі, відмова від раціоналізації виробництва (збільшення обсягів виробництва, зниження собівартості).

Для реалізації Нової парадигми необхідні особливі умови. Група креативних спеціалістів, які орієнтуються на швидкі зміни споживчого ринку, не беручи до уваги витрати на виробництво. Обсяги виробництва низькі, проте попит дуже високий. Отже, ціна в багато разів буде вище ніж витрати, а тоді і прибуток буде великим. Мода на товар змінюється, а креативні робітники пропонують новий товар. Класичний приклад задоволення потреб.

Таким чином, Нова парадигма має право на існування. Однак, питома вага таких підприємств в загальному обсязі дуже низька. Тому «Нова парадигма менеджменту» має відношення лише для невеликої кількості підприємств, прибуток яких дуже висок, але і ризик ще вищий. «Нова парадигма менеджменту» виникла наприкінці ХХ століття і на початку ХХІ століття у період розвитку Світової економіки. Проте Всесвітня економічна криза знизила шанси на існування таких підприємств.

Стосовно Розвиток підприємництва в Україні, вітчизняні вчені [1] акцентують увагу, що є необхідність в раціоналізації економіки, підвищенні конкурентоспроможності, раціональному та збалансованому використанні ресурсів, найповнішу реалізацію людського потенціалу. Ці проблеми свідчать про те, що вітчизняному менедж-

менту більш характерні риси парадигми ХХ століття та для переходу к Новій парадигмі необхідно надалі йти шляхом інноваційного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНШИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гоголя О. П. Сучасні аспекти управління підприємницькою діяльністю сільськогосподарських товаровиробників в умовах глобалізації ринку. *Економіка та управління підприємствами*. № 11. 2017. С. 184–188
2. Ситник Й. С. Засади формування парадигми менеджменту світогляду й особистісно-власницького зростання. НУ «Львівська політехніка». 2014. С. 196–205

ЕКОНОМІЧНІ ІННОВАЦІЇ: РУШІЙНА СИЛА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗМІН. КОНЦЕПЦІЯ ПІДРИВНИХ ІННОВАЦІЙ

Варшава Олександр,

аспірант кафедри економіки і підприємництва ДВНЗ

«Ужгородський національний університет»,

E-mail: saschawarschawa@gmail.com

Науковий керівник: **Готра Вікторія,**

д.е.н., доцент, Професор кафедри економіки і підприємництва

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Abstract. At present, the development of the Ukrainian economy in the conditions of rapid globalization processes and European integration is relevant. In order to ensure the competitiveness of the economy, it is essential to implement the necessary institutional changes and innovations. The concept of innovations, disruptive innovation and the importance of their implementation in economic processes in Ukraine is described in the paper.

Key words: disruptive innovation, economic development, economic stimulation, innovation, state policy.

Аннотация. Сейчас актуальным является развитие экономики Украины в условиях быстрых глобализационных процессов и евроинтеграции. Для обеспечения конкурентоспособности экономики нужно воплощать

необходимые институциональные изменения и внедряют инновации. В работе изложены понятия инноваций, подрывных инноваций и важность их внедрения в экономических процессах в Украине.

Ключевые слова: государственная политика, экономическое развитие, экономическое стимулирование, инновации, подрывные инновации,

Невтішна економічна ситуація в Україні сьогодні є результатом недосконалої політики в умовах переходу від планової економіки до ринкової. Наразі актуальним є розвиток економіки в умовах швидких глобалізаційних процесів та євроінтеграції. Для забезпечення конкурентоспроможності економіки потрібно втілювати необхідні інституційні зміни та впроваджувати інновації.

Економічні інновації - це «успішна експлуатація нових ідей» [6, с. 25]. Процес інновацій включає дослідження та творчість, винахід, дизайн та розробка та комерціалізація винаходів [6 с. 25]. Інновації стимулюють зростання завдяки технологічному прогресу і, таким чином, до них має бути прикута увага влади.

Для інтенсифікації інноваційних процесів у підприємстві і суміжних галузях необхідне функціонування інноваційної екосистеми. У дослідженні Джефрі Фурмана [3] використали структуру, розроблену Портером, щоб продемонструвати рушійні сили інноваційної екосистеми:

– Вклад в інновації — це вклад в людський капітал, дослідницькі інститути, високоякісна інформаційна інфраструктура, і венчурний капітал;

– Локальний контекст і конкуренція. Фірми вкладають у діяльність, пов'язану з інноваціями, виходячи з контексту середовища, в якому вони працюють. Конкуренція також заохочує фірми інвестувати в інновації, які створять конкурентну перевагу;

– Місцевий попит: наявність споживачів, прихильних до розроблених інноваційних продуктів і послуг;

– Пов'язані галузі: це місцеві постачальники та суміжні компанії.

Інноваційну екосистему можна охарактеризувати як середовище, що складається з приватних та державних агентів, які взаємодіють у різних механізмах для збору технічних, комерційних та фінансових

ресурсів, необхідних для інновацій. Фурман [3] визначає інноваційну екосистему як таку, яка дає змогу країні виробляти та комерціалізувати нові технології в довгостроковій перспективі. Економісти Гу та Метью [2] також додали, що інноваційна екосистема є такою, яка полегшує прискорену передачу технологій від технологічно розвинених країн до менш розвинених країн.

Існують різні типи інновацій, які можуть бути віднесені до категорії як радикальних, так і інкрементальних. Важливим питанням є те, який тип інновацій значно змінить траєкторію росту країн, що розвиваються і мають необхідні потужності. Передбачається, що цим країнам буде потрібно випробувати стрибки продуктивності, які призведуть до зрушень у техно-економічних парадигмах, які на сьогодні існують [7]. Ці стрибки продуктивності можуть бути створені завдяки підривним інноваціям.

Концепція підривних інновацій була вперше розглянута Клейтоном Крістенсенем як стратегія створення та підтримання успішного росту [1]. Вона може підривати ринки, які існують, за рахунок розширення та розвитку нових ринків і надання нових функціональних можливостей існуючим товарам та послугам [4]. Клейтон Крістенсен вивчав причини, через світові лідери у своїй галузі нестримно втрачають свої домінуючі позиції, втрачають свою першість, коли на ринку з'являються нові технології. Все змінюється у той момент, коли «підривні технології» знаходять свого покупця, який готовий миритися з недоліками нового товару і якому потрібні нові властивості цього товару. Отримавши такого покупця, нова технологія починає розвиватися, зростають обсяги виробництва, настає момент, коли нова технологія починає виправдовувати свою назву «Проривна технологія». Економісти Ю. і Ханг описують підривні технології як «технології, які забезпечують цінності відмінні від основних технологій. Руйнівні технології знаходять нове застосування в покинутих сегментах ринку і коригують технологію відповідно до потреб в цих сегментах. На ранніх етапах використання цих підривних технологій, їх дія стосується тільки нижнього сегменту ринку. Поступово, завдяки покращенням ці технології починають залучати інші сегменти ринку і, отже, створювати нові галузі.

Підривні інновації дають країнам, що розвиваються можливість створювати підривні технології, які будуть вирішувати проблеми, унікальні для ринків, що розвиваються. Дж. Люндвал, В. Шамінад та Дж. Ванг передбачають, що країни, які розвиваються повинні створювати інклюзивні інноваційні системи для задоволення їх конкретних потреб. Ці системи повинні мати здатність розробляти підривні технології, щоб бути стійкими. Тем не менше, Люндвал Дж. [5] виявили, що створення цих інноваційних систем історично було складним для більшості країн, що розвивалися через відсутність можливостей для вдосконалення існуючих технологій.

Бразилія, Чилі, Китай, Індія та Південна Корея були країнами, які розвиваються, які успішно створили інноваційні системи, що посприяли їх економічному розвитку. Інноваційні системи в Китаї та Індії з часом поліпшили свою конкурентоспроможність завдяки «новим світовим інноваціям та знанням, які важко копіювати» [5].

Для формування дієвих механізмів активізації темпів впровадження інновацій у підприємстві варто залучати іноземний досвід у цій сфері зважаючи на сучасні економічні і політичні фактори в Україні. Потрібно активізувати державну політику сфери інноваційного розвитку в тих напрямках де є найбільші прогалини. Аналіз національних програм забезпечення інноваційного розвитку в окремих країнах Євросоюзу показав, що, здебільшого, такі програми спрямовані на сприяння створенню науково-дослідних та інноваційних проектів в окремих галузях економіки з можливістю використання державних інструментів фінансової підтримки [8].

Пріоритетами стратегії розвитку «Європа 2020» є: інтелектуальне зростання – розвиток економіки, що ґрунтується на знаннях; стале зростання – просування вперед до більш ресурсозберігаючої, екологічно чистої та конкурентоспроможної економіки; соціально інтегроване зростання – сприяння економіці з високим рівнем зайнятості, що забезпечує соціальну і територіальну згуртованість [8].

Можна виділити три основні типи державних програм забезпечення інноваційного розвитку країн ЄС:

- державні технологічні або науково-дослідні програми;
- програми, спрямовані на комерціалізацію результатів;
- національні кластерні програми.

Інноваційна система держави повинна базуватися на пріоритетах розвитку знань і технологій їхнього використання. Досвід розвинених країн вказує на позитивні наслідки стимулювання інноваційної діяльності з боку держави.

З огляду на вище написане, зрозуміло що тільки використання передових технологій та впровадження інновацій може призвести до зростання економік країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНШИХ ДЖЕРЕЛ

1. Christensen C. M. & Raynor M. E. *The innovator's solution*. USA. Boston: Harvard Business School Publishing Corporation. 2003. 320 pp.
2. Hu M. C. & Mathews J. A. National innovative capacity in East Asia. *Research Policy*. 2005. No 34(9). S. 1322–1349.
3. Furman J. L. Porter M. E. & Stern S. The determinants of national innovative capacity. *Research policy*. 2002. No. 31(6). pp. 899–933.
4. Yu D. & Hang C. C. A reflective review of disruptive innovation theory. *International Journal of Management Reviews*. 2010. 12(4). pp. 435–452.
5. Lundvall B. A. Joseph K. J. Chaminade C. & Vang J. (Eds.). *Handbook of innovation systems and developing countries: building domestic capabilities in a global setting*. UK. London: Edward Elgar Publishing Limited. 2009. 416 pp.
6. Swann G. P. *The economics of innovation: An introduction*. Cheltenham: Edward Elgar / Swann G. P. – UK. London: Edward Elgar Publishing Limited. 2009. 320 pp.
7. Whitfield L. How countries become rich and reduce poverty: A review of heterodox explanations of economic development. *Development Policy Review*. 2012. No.30(3). pp. 239–260.
8. Готра В. В. Аналіз зарубіжного досвіду забезпечення інноваційного розвитку економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. №2. С. 235–243.